

- 6. apríla 2001

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 834/2001

963

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

n a v y d a n i e

zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z. z., zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 237/2000 Z. z. a zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Predkladajú:

Stanislav	Bartoš	v. r.
František	Halmeš	v. r.
József	Kvarda	v. r.
Mária	Sabolová	v. r.
Ján	Šimko	v. r.
Peter	Tatár	v. r.

Návrh uznesenia:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej republiky č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z. z., zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 237/2000 Z. z. a zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Bratislava apríl 2001

Národná rada Slovenskej republiky

II. volebné obdobie

Z Á K O N
z 2001

ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z.z., zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 237/2000 Z.z. a zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z.z. sa mení a dopĺňa takto:

Názov zákona znie:

Zákon o autorizovaných architektoch, autorizovaných inžinieroch a autorizovaných technikoch

1. V § 1 sa slová „architektov a autorizovaných stavebných inžinierov“ nahrádzujú slovami „architektov, autorizovaných inžinierov a autorizovaných technikov“.
2. V § 2 sa vypúšťa veta „Činnosť vykonávaná na základe autorizácie podľa tohto zákona nie je živnosťou.“ a nahrádza vetou „Autorizácia podľa tohto zákona je zvláštnou podmienkou vykonávania živnosti⁴⁾“.
3. Nadpis nad § 3 znie: „AUTORIZOVANÍ ARCHITEKTI, AUTORIZOVANÍ INŽINIERI A AUTORIZOVANÍ TECHNICI“.
4. V § 3 sa v odseku 2 vypúšťajú slová „stavebným“ a „stavebných“.
5. V § 3 sa vkladá nový odsek 2a, ktorý znie:
„Autorizovaným technikom (ďalej len „technik“) je ten, kto je zapísaný v zozname autorizovaných technikov.“
6. V § 3 odsek 3 sa zamieňa znenie „1 a 2“ za „1, 2 a 2a“.
7. V § 3 odsek 4 sa znenie nahrádza textom, ktorý znie:
„(4) Právnické a fyzické osoby podnikajúce podľa príslušných predpisov môžu vykonávať vybrané činnosti vo výstavbe len vtedy, ak zaisťujú výkon týchto činností autorizovanými osobami podľa tohto zákona.“
8. § 5 odsek 1 vrátane nadpisu § znie:

§ 5

Kategorizácia inžinierov a technikov

(1) Kategorizácia autorizácie podľa tohto zákona je:

- a) Inžinier môže byť autorizovaný na vykonávanie komplexných architektonických a inžinierskych služieb a súvisiaceho technického poradenstva zahŕňajúcich odborné činnosti vo výstavbe v kategóriách

1. inžinier pre pozemné stavby,
 2. inžinier pre inžinierske stavby,
 3. inžinier pre statiku stavieb,
 4. inžinier pre technologické a energetické stavby,
 5. inžinier pre technické vybavenie stavieb
- b) Technik môže byť autorizovaný na vykonávanie odborných činností vo výstavbe v niektorej z týchto kategórií:
1. technik pre pozemné stavby,
 2. technik pre inžinierske stavby,
 3. technik pre technologické a energetické stavby,
 4. technik pre technické vybavenie stavieb.
9. V § 5 odsek 2 písm.a) sa dopĺňa a celý text znie:
„a) navrhuje architektonické a stavebné riešenie stavieb vrátane ich exteriéru, ďalej technické, technologické a energetické riešenie stavieb, ich zmien, stavebných úprav a udržiavacích prác,“
10. V § 5 odsek 2 písm.c) znie : „Vyhotovuje dokumentáciu stavieb potrebnú pre územné konanie, pre stavebné konanie a dokumentáciu na realizáciu stavby a koordinuje čiastkové projekty“.
11. V § 5 odsek 2 písm.d) sa slovo „architektonického“ nahrádza slovom „projektového“.
12. V § 5 odsek 2 písmeno f) znie: „vykonáva odborný autorský dohľad“.
13. V § 5 odsek 4 sa slová „Inžinier pre stavebné konštrukcie vyhotovuje časť projektovej dokumentácie“ nahrádzajú slovami
„Technik pre pozemné stavby a technik pre inžinierske stavby vyhotovuje projektovú dokumentáciu“.
14. V § 5 odsek 5 sa slová „Inžinier pre technické, technologické a energetické vybavenie stavieb vyhotovuje čiastkovú projektovú“ nahrádzajú slovami „Technik pre technologické a energetické stavby a technik pre technické vybavenie stavieb vyhotovuje projektovú“.
15. V § 5 odsek 6 v prvej vete sa slová „Inžinieri podľa odsekov 2 až 5 “ nahrádzajú slovami „Inžinieri a technici podľa odsekov 2, 4 a 5“.
16. V § 5 odsek 7 znie:
„Rozsah autorizácie na základe vzdelania, odbornej praxe a predložených odborných prác je vymedzený kategóriou autorizácie.
17. Nadpis nad § 6 znie: „Práva a povinnosti architektov, inžinierov a technikov“.
18. V § 6, § 7, § 8, § 9, § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b sa slová „architekt a inžinier“ a „architekt alebo inžinier“ nahrádzajú slovami „architekt, inžinier a technik“ a „architekt, inžinier alebo technik“.
19. V § 14b odsek 2 sa vypúšťa.
20. V § 15 odsek 1 písmeno f) sa vypúšťa.
21. V § 15 odsek 1 písmeno g) znie:
„g) má kladný posudok autorizačnej komisie,“
22. V § 16 odsek 4 písmeno a) znie:
„a) vysokoškolské vzdelanie v príslušnom odbore“
23. V § 16 odsek 5 znie:
(5) Na zapísanie do zoznamu technikov podľa § 15 ods. 1 písm.e) sa vyžaduje
a) stredoškolské technické vzdelanie v príslušnom odbore,

b) odborná prax najmenej osem rokov pokiaľ má uchádzač požadované stredoškolské technické vzdelanie.

24. V § 16 odsek 6 znie:

(6) Ako požadované vzdelanie môže komora uznať aj iné vzdelanie technického zamerania podľa odseku 4 písm.a), ak ide o osobu, ktorá svojou najmenej desaťročnou praxou

vo výstavbe dostatočne preukázala potrebnú odbornú spôsobilosť, alebo podľa odseku 5 písm.a), ak ide o osobu, ktorá svojou najmenej päťnásťročnou praxou vo výstavbe dostatočne preukázala potrebnú odbornú spôsobilosť.

25. V § 16 odsek 7 sa slovo „k inžinierovi“ nahrádza slovami „k fyzickej osobe“ a vypúšťa sa posledná veta „Podrobné vymedzenie určí komora v spolupráci s ministerstvom.“

26. V § 17 odsek 1 sa vypúšťa písmeno c) a písmeno h).

27. V § 18 odsek 1 sa slová „architekta alebo inžiniera:“ nahrádzajú slovami „architekta, inžiniera alebo technika“.

28. V § 18 odsek 1 písmeno f) znie:

„f) dátum vystavenia posudku autorizačnej komisie,“

29. § 19 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) U odborne spôsobilých osôb, ktoré získali odbornú spôsobilosť na vybrané činnosti vo výstavbe²⁰⁾ vystaví komora do 30 dní od doručenia žiadosti o preautorizáciu autorizačné osvedčenie bezodplatne.“

30. § 21 sa vypúšťa.

31. § 22 vrátane nadpisu znie:

„§ 22

Udeľovanie autorizácie

(1) Autorizačná komisia posudzuje žiadosti o autorizáciu, súvisiace predložené podklady potrebné k autorizácii a vydáva odborný posudok ako podklad pre vydanie autorizačného osvedčenia.

(2) Autorizačná komisia komory je zložená z popredných odborníkov z teórie, praxe a predstaviteľov odborných profesijných komôr, zväzov, združení a spolkov, ktoré združujú nečlenov komory. Členov autorizačnej komisie vymenúva a odvoláva minister životného prostredia na návrh komory.

(3) Autorizačná komisia je uznášania schopná, ak je prítomných aspoň päť členov komisie.

(4) Autorizačná komisia zasadá spravidla štyrikrát za rok. Termíny zasadnutí určí komora.

(5) Konanie pred autorizačnou komisiou je verejné.

(6) Na konanie pred autorizačnou komisiou sa pripúšťa každý uchádzač o zápis do zoznamu, ktorý o to požiada a spĺňa predpoklady uvedené v § 15 ods. 1 písm. b) až e).

(7) Uchádzač, ktorý na konaní pred autorizačnou komisiou neuspel, môže ju opakovať až po odstránení nedostatkov zistených komisiou.

(8) Výsledok konania pred autorizačnou komisiou musí byť doložený písomným zdôvodnením komisie a doručený aj uchádzačovi o autorizáciu.

(9) Za konanie pred autorizačnou komisiou sa platí úhrada, ktorej výšku určí komora v hodnote nutne vynaložených a zdôvodniteľných nákladov na toto konanie.“

32. V § 23 odsek 1 sa slová „po vykonaní odbornej skúšky“ nahrádzajú slovami „po konaní pred autorizačnou komisiou“ a slová „od vykonania odbornej skúšky“ nahrádzajú slovami „od konania pred autorizačnou komisiou“.

33. § 23a vrátane nadpisu znie:

„§ 23a
Preškolenie

(1) Ministerstvo môže nariadiť preškolenie všetkých architektov, inžinierov a technikov alebo architektov, inžinierov a technikov len niektorej kategórie, ak nastali zásadné zmeny právnej úpravy týkajúce sa odborných činností vo výstavbe.

(2) Za preškolenie architektov, inžinierov a technikov je zodpovedná komora. Každý účastník preškolenia obdrží doklad o absolvovaní vydaný komorou.

(3) Za preškolenie sa platí poplatok v hodnote nutne vynaložených nákladov.“

34. Nadpis nad § 24 a nadpisom „Prvý odiel Slovenská komora architektov“ znie:

„ŠTVRTÁ ČASŤ
SAMOSPRÁVA ARCHITEKTOV, INŽINIEROV A TECHNIKOV“

35. Nadpis nad § 31 znie:

„SLOVENSKÁ KOMORA INŽINIEROV A TECHNIKOV ČINNÝCH VO VÝSTAVBE“

36. V § 31, 32, 33, 36, 37, 38 a 43 sa slová „Slovenská komora stavebných inžinierov“ nahrádzajú slovami „Slovenská komora inžinierov a technikov činných vo výstavbe“.

37. V § 31, 35, 37, 38, 39 a 43a sa slová „inžinier“, „inžinierov“, „inžiniermi“ a „inžinieri“ nahrádzajú slovami „inžinier a technik“, „inžinierov a technikov“, „inžiniermi a technikmi“ a „inžinieri a technici“.

38. V § 31 odsek 2 písmeno j) znie“

„j) vydávať osvedčenia o odbornej spôsobilosti uchádzačom o živnostenské oprávnenie na výkon činnosti stavbyvedúceho a na stavebný dozor,“.

39. V § 31 odsek 3 v prvej vete sa slovo „sú“ nahrádza slovami „môžu byť“ a na konci sa pripája táto veta: „Členstvo v komore je dobrovoľné.“.

40. V § 31 odsek 4 sa slová „Na vykonávanie odbornej skúšky uchádzačov“ a slová „vzťahujú § 21 a 22“ nahrádzajú slovami „Na vydanie osvedčenia uchádzačovi“ a „vzťahuje § 22.“.

41. V § 31 odsek 5 sa slová „Odbornú skúšku môže vykonať“ nahrádzajú slovami „O vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti môže požiadať“.

42. V § 31 odsek 5 písmeno a) sa slová „elektrotechnického alebo strojnického“ nahrádzajú slovami „technického“.

43. V § 32 písmeno d) znie: „d) ústrednú autorizačnú komisiu,“.

44. V § 33 odsek 3 v strede prvej vety pred bodkočiarkou za slová „v písomnom poverení“ vkladajú slová „overené notárom“ a na koniec prvej vety sa za slová „písomné poverenie“ vkladajú slová „overené notárom.“. Na koniec odstavca sa vkladá veta „Technika zapísaného v zozname technikov môže zastúpiť iba technik.“.

45. V § 33 odsek 4 sa za slová „v poverení“ nahrádzajú slovami „v písomnom poverení overeným notárom.“.

46. V § 33 odsek 5 sa slová „jedna tretina“ nahrádzajú slovom „polovica“.

47. V § 33 sa odsek 6 vypúšťa.

48. V § 34 odsek 1 písmeno a) znie:

(1) volí a odvoláva na štvorročné obdobie predsedu a podpredsedov komory, členov predstavenstva a ústrednej autorizačnej komisie (§ 37 ods. 2) s tým, že predseda môže byť zvolený maximálne na dve volebné obdobia idúce po sebe a po štvorročnom období musí byť aspoň 1/3 členov predstavenstva vystriedaná novými členmi. V predstavenstve sú

primerane zastúpené všetky kategórie inžinierov a technikov, všetky odbornosti a všetky regióny Slovenska.

49. V § 34 odsek 1 písmeno b) sa slová „skúšobný poriadok“ nahrádzujú slovami „postup pri konaní pred autorizačnou komisiou“.

50. V § 37 sa slová „autorizačná komisia“ nahrádzajú slovami „ústredná autorizačná komisia“ v nadpise i odsekoch.

51. V § 37 odsek 1 písmeno c) znie:

„c) zostavuje autorizačnú komisiu pre posúdenie žiadostí o udelenie autorizácie alebo odbornej spôsobilosti a určuje jej organizáciu činnosti,“.

52. V § 37 odsek 1 písmeno d) znie:

„d) určuje úhrady za obdržanie osvedčenia o autorizácii alebo o odbornej spôsobilosti a za zapísanie do zoznamu,“.

53. V § 41 odsek 1 písmeno c) sa slová „za vykonanie odbornej skúšky, za preskúšanie“ nahrádzajú slovami „za konanie pred autorizačnou komorou“.

54. V § 41 odsek 2 znie:

„(2) Členovia komory platia jednotný príspevok na činnosť orgánov komory, ktorého výšku schvaľuje valné zhromaždenie komory.“.

55. V § 43a odsek 1 a 2 sa dátum „31.decembra 2001“ nahrádza dátumom „31.decembra 2002“.

56. V § 43a odsek 3 sa za odkaz na poznámku ²⁰⁾ vkladajú slová: „a vyhlášky Štátnej komisie pre vedeckotechnický a investičný rozvoj č.186/1990 Zb. o oprávnení na projektovú činnosť,“.

57. V § 43b odsek 1 sa slová „odbornú skúšku“ nahrádzajú slovami „konanie pred autorizačnou komisiou“.

4) Zákon č 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

20) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č.136/1995 Z.z. o odbornej spôsobilosti na vybrané činnosti vo výstavbe a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Čl. II

Zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č.103/1990 Zb., zákona č.262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.136/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.199/1995 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.286/1996 Z.z., zákona č.229/1997 Z.z., zákona č.175/1999 Z.z., zákona č.237/2000 Z.z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 45 odsek 2 sa za písmeno c) vkladajú nové písmená d) a e), ktoré znejú:

„d) vypracovanie dokumentácie a projektu na realizáciu stavieb,“ a „e) vypracovanie dokumentácie a projektu jednoduchých stavieb a zmien týchto stavieb.“.

2. V § 45 odsek 6 písmeno a) znie: „vypracovanie dokumentácie a projektu drobných stavieb a zmien týchto stavieb, ktoré môže vypracovať osoba s príslušným odborným vzdelaním“.

Čl. III

Zákon č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení zákona č.231/1992 Zb., zákona č.600/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.132/1994 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.200/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.216/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.233/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.123/1996 Z.z., Zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.164/1996 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.164/1996 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.222/1996 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.289/1996 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.290/1996 Z.z., zákona č.288/1997 Z.z., zákona č.379/1997 Z.z., zákona č.70/1998 Z.z., zákona č.76/1998 Z.z., zákona č.126/1998 Z.z., zákona č.129/1998 Z.z., zákona č.140/1998 Z.z., zákona č.143/1998 Z.z., zákona č.144/1998 Z.z., zákona č.161/1998 Z.z., zákona č.178/1998 Z.z., zákona č.179/1998 Z.z., zákona č.194/1998 Z.z., zákona č.263/1999 Z.z., zákona č.264/1999 Z.z., a 236/2000 Z.z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V prílohe č.2 **SKUPINA – 213 Stavebníctvo** sa v stĺpci **Živnosť** sa dopĺňa živnosť „Projektová činnosť“, stĺpec **Preukaz spôsobilosti** sa dopĺňa o slová „autorizačné osvedčenie“ a stĺpec **Poznámka** sa dopĺňa o slová „§ 19 ods. 1 zákona NR SR č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z.z. a zákona č. a § 45 odsek 2 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov“.

Čl. IV

„Zákon č. nadobúda účinnosť 1.júla 2001.“.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Oblasť oprávnení na vykonávanie vybraných činností vo výstavbe, vrátane odbornej spôsobilosti na výkon projektových činností a výkon stavebného dozoru je upravená v podmienkach Slovenskej republiky v zákone č.138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a stavebných inžinieroch v znení novelizácie č.236/2000 Z.z., ktorá zrušila zákon č.136/1995 Z.z. o odbornej spôsobilosti na vybrané činnosti vo výstavbe. V náväznosti na tento zákon sa uvedenou problematikou zaoberá aj zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení poslednej novelizácie č.237/2000 Z.z. a zákon č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení jeho novelizácií.

Posledné novelizácie týchto zákonov vniesli do oblasti vybraných činností vo výstavbe celý rad neopodstatnených diskriminačných prvkov, ktoré boli odôvodňované tým, že pri návrhu riešení boli zohľadnené aj dokumenty Medzinárodnej únie architektov (UIA) o medzinárodných normách výkonu povolania v architektonickej praxi prijaté v júni 1999 na kongrese v Pekingu, ako aj niektoré zahraničné právne úpravy (najmä česká a rakúska). Toto tvrdenie bolo len všeobecné, neuvádzalo žiadny konkrétny bod z uvedených dokumentov, ktorý bol zohľadnený v tomto zákone. Možným jediným spoločným znakom toho novelizovaného zákona so zahraničnými právnymi úpravami je v pomenovaní osôb a to „autorizovaný“. V ani jednej z menovaných zahraničných právnych úprav sa nenachádzajú tak diskriminačné paragrafy ako sú napr. § 5, 15, 16, atď tejto novely zákona č.236/2000 Z.z.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že návrh tejto novely sa nedotýka práv a povinností autorizovaných architektov a ani Slovenskej komory architektov.

Súčasnú úpravu a novelizácie zákonov obvykle súvisia s ich prispôbovaním sa právu štátov Európskej únie, čo o súčasnej platnej novele 236/2000 Z.z. nemožno tvrdiť. V najbližšom období sa dá očakávať postupná stabilizácia právneho poriadku v Slovenskej republike a z tohto dôvodu by muselo dôjsť v predpokladanom časovom horizonte dvoch rokov aj tak k novelizácii zákona č. 236/2000 Z.z. Do tej doby by však došlo k likvidácii časti kapacít vo vybraných činnostiach vo výstavbe a to hlavne v projektovaní. Vzhľadom k tomu, že u nás v súčasnosti neexistuje vzdelávacia inštitúcia na výchovu projektantov bola by to nenahraditeľná strata.

Predkladaný návrh novely v duchu prispôbovania sa právu štátov Európskej únie liberalizuje podmienky na vydávanie oprávnení na výkon vybraných činností vo výstavbe a snaží sa odstrániť nedostatky posledných novelizácií uvedených zákonov aj s ohľadom na súčasné špecifické pomery v oblasti vybraných činností vo výstavbe a v oblasti systému vysokoškolského a stredoškolského vzdelávania a získavania kvalifikácie na Slovensku.

Návrhom zákona sa liberalizujú podmienky autorizácie, výkonu povolania a podnikania v oblasti vybraných činností vo výstavbe a znižuje sa ingerencia Slovenskej komory stavebných inžinierov v konaní autorizácie. Navrhujú sa výrazne obmedziť skúšobnú činnosť pri autorizácii a eliminovať voľnú úvahu rozhodovania orgánov SKSI, ako aj zjednodušiť, urýchliť a finančne sprístupniť samotnú autorizáciu tým, že sa navrhuje upustiť od súčasného právne a vecne neúčelného skúšobného poriadku s administratívne náročným doporučovacím procesom regionálnych komisií SKSI.

Ďalším dôvodom tejto novely je odstránenie diskriminačných znení platného zákona č.236/2000 Z.z. podľa ktorých, odborne spôsobilí technici sú vylúčení z autorizácie a po skončení prechodného obdobia stanoveného zákonom (31.12.2001) strácajú právo slobodne podnikáť a vykonávať samostatne svoje povolanie. Tým tento zákon priamo pôsobí proti snahám štátu o podporu rozvoja malého a stredného podnikania.

Ďalej podľa platného zákona sú odborne spôsobilí inžinieri umelo a neoprávnene delení pri autorizácii na dve kategórie, čím sa účelne do popredia dostáva malá časť stavebných inžinierov.

Zároveň sa návrhom novely zrovnoprávňuje postavenie inžinierov pri autorizácii podľa všetkých kategórií a zjednocuje požiadavka dĺžky praxe pri vysokoškolskom vzdelaní.

Návrh novely vylučuje podmienku pre autorizáciu inžiniera alebo technika a to zákaz byť zamestnancom právnickej osoby, ktorá má v predmete činnosti uskutočňovanie stavieb, alebo mať živnostenské oprávnenie na uskutočňovanie stavieb.

Navrhovaná novela zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky.

Navrhovaná novela zákona odstraňuje nepriaznivý dopad platného zákona č.236/2000 Z.z. na zamestnanosť, štátny rozpočet a rozpočet obcí. Tento nepriaznivý dopad vychádza z nárastu nezamestnanosti vyradením odborne spôsobilých technikov z procesu projektovania a pri autorizácii znížením právomoci a rozsahu pôsobnosti väčšej časti odborne spôsobilých inžinierov (tzv. nekomplexných). Ide vo všeobecnosti o odborne spôsobilých technikov s viac ako dvadsaťročnou praxou v projektovaní. Veková skladba týchto technikov podľa štatistiky vychádzajúcej z evidencie Združenia oprávnených inžinierov a oprávnených technikov činných vo výstavbe (ZOIT) je:

- veková hranica	60 rokov a viac	3,6 %
-	50 rokov a viac	52,6 %
-	40 rokov a viac	38,8 %
-	39 rokov a menej	5,0 %

D o l o ž k a z l u č i t e ľ n o s t i

návrhu novely s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona: poslanecký návrh
2. Názov návrhu zákona: Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z.z., zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 237/2000 Z.z. a zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
3. V práve Európskej únie je problematika návrhu zákona upravená smemicou Rady z 10. júna 1985 č. 85/384/EHS o vzájomnom uznávaní diplomov, vysvedčení a iných dokladov o formálnom vzdelaní v architektúre, vrátane opatrení na uľahčenie účinného uplatňovania práva na výkon činnosti a voľného poskytovania služieb.
4. Návrh zákona nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení.
Návrh zákona patrí medzi priority odporúčané v Príprave asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Európskej únie (tzv. Bielej knihy) ako opatrenia prvej etapy aproximácie, a to kapitola 18 „Vzájomné uznávanie odbornej kvalifikácie“ vo vzťahu k autorizovaným architektom (smernica č. 85/384/EHS).
5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona:
Smernica z 10. júna 1985 č. 85/384/EHS o vzájomnom uznávaní diplomov, vysvedčení a iných dokladov o formálnom vzdelaní v architektúre, vrátane opatrení na uľahčenie účinného uplatňovania práva na výkon činnosti a voľného poskytovania služieb, upravuje uznávanie vzdelávania a uznávania kvalifikácie.

Uznávanie vzdelania je vecou rezortu školstva, a preto sa ho návrh tohto zákona netýka.

Uznávanie kvalifikácie je vecou Slovenskej komory architektov zriadenej zákonom Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb.

Ustanovenia smernice Rady sa premietajú do novely zákona SNR č. 138/1992 Zb., a to

- zjednotením podmienok výkonu povolania autorizovaného architekta v slobodnom povolaní a ako zamestnanca,

- uľahčením prístupu cudzincov a osôb bez štátneho občianstva k výkonu povolania architekta odstránením zákonnej podmienky štátneho občianstva,
- upresnením požiadaviek školského vzdelania a odbornej architektonickej praxe
- spresnením práv a povinností architektov pri výkone povolania,
- úpravou a oddelením výkonu povolania formou tzv. slobodného povolania, formou živnosti a formou zamestnania.

6. Stupeň kompatibility s právnymi normami Európskej únie ako celok je čiastočný. Úplná kompatibilita bude možná až vstupom do Európskej únie (najmä voľný pohyb zamestnancov, právo usadiť sa a vykonávať samostatne svoje povolanie, rovnosť domácich a zahraničných architektov).

O s o b i t n á č a s ť

K čl. I

Zmena názvu:

Odstraňuje sa z názvu a zo zákona pojem stavebný inžinier (podobne ako v ČR), lebo na procese výstavby sa nadpolovičnou väčšinou podieľajú inžinieri a technici s iným vzdelaním ako je stavebné. Podľa poslednej dostupnej štatistiky z roku 1998, zverejnenej SKSI, odbornú spôsobilosť na projektovanie stavieb SKSI udelila 3373 inžinierom a technikom so stavebným vzdelaním a 3818 inžinierom a technikom s iným ako stavebným vzdelaním. SKSI, ktorá bola zriadená zákon 138/1992 Zb. združovala len stavebných inžinierov a o inžinierov s iným technickým vzdelaním ako stavebným nejavila záujem. Následne prijatím zákona 136/1995 Z.z. o odbornej spôsobilosti na vybrané činnosti vo výstavbe dostala SKSI právo preskúšavať a udeľovať odborné spôsobilosti a prijatím zákona 236/2000 Z.z. udeľovať autorizácie aj osobám s iným technickým vzdelaním ako stavebným. Z uvedených dôvodov a preto, aby názov komory vyjadroval objektívne zastupenie autorizovaných osôb, navrhovaná úprava zákona zavádza nový názov. Tento je ďalej doplnený o pojem technik t.j. osoba so stredoškolským vzdelaním v rozsahu ako ho špecifikoval zrušený zákon 136/1995 Z.z. Týmto odborne spôsobilý technik podľa tejto novely znova nadobúda oprávnenie na výkon odborných činností vo výstavbe, ktoré mu bolo zákonom 236/2000 Z.z. odobrané.

K § 1

Navrhovaná úprava nahrádza pojem „stavebný inžinier“ výrazom „inžinier“ a zavádza nový pojem „autorizovaný technik“. Zdôvodnenie v zmysle predchádzajúceho odstavca.

K § 2

V tomto ustanovení sa navrhuje znovu zaviesť možnosť vykonávať činnosť na základe autorizácie formou vykonávania živnosti, podobne ako to dovoľujú niektoré zahraničné úpravy (najmä česká, rakúska, poľská a maďarská). Zároveň umožňuje využívať nové

možnosti daňovej legislatívy, ktoré sa vytvorili pre podporu drobných živnostníkov, a to uplatnenie osobitného spôsobu zdaňovania príjmov zo živnosti – paušálnu daň. Pre tento spôsob sa už rozhodla časť odborne spôsobilých osôb.

Doterajšia právna úprava sa vymyká z koncepcie novely živnostenského zákona, ktorú pripravuje MV SR, a ktorý liberalizuje podmienky podnikania a akceptuje aj názor Inštitútu pre aproximáciu práva.

V súčasnosti platné ustanovenie zákona č.236/2000 Z.z. je likvidačné a nepripúšťa možnosť podnikat' akoukoľvek formou cca 2000 odborne spôsobilým technikom, t.j. všetky profesie zahrnuté pod inžinierske stavby, technické, technologické a energetické vybavenie stavieb a tým vlastne ich vyradenie z procesu projektovania. Zostala len možnosť podnikat' v rámci voľnej živnosti pre ďalších odborne spôsobilých technikov s oprávnením na projektovanie pozemných stavieb (324 osôb - stav k 30.6.1998), ktorí však boli týmto zákonom degradovaní na úroveň absolventa strednej odbornej školy stavebnej bez praxe. Cieľom tejto úpravy zákona 138/1992 Zb. bolo zrušenie obmedzenia byť zamestnancom pre 242 autorizovaných inžinierov.

Zároveň tento návrh odstraňuje paradox v tom, že činnosť na základe autorizácie podľa zákona č.236/2000 Z.z. nie je živnosťou (teda aj výkon projektanta vo funkcii stavebného dozora), ale v zmysle zákona č. 455/1991 Zb. (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, výkon činnosti stavebného dozoru je viazanou činnosťou.

K § 3

Návrh paragrafového znenia sa zaoberá úpravou terminológie pôvodného textového znenia na základe ustanovení predchádzajúcich paragrafov.

Odsek 4 upravuje podmienky výkonu vybraných činností vo výstavbe pre právnické a fyzické osoby.

K § 5

Návrh upravuje rozdielny rozsah oprávnení na výkon činnosti autorizovaného inžiniera v jednotlivých kategóriách a priznáva právo autorizácie odborne spôsobilým technikom, a tým odstraňuje diskriminačné prvky obsiahnuté v ustanovení zákona č.236/2000 Z.z.

Teraz platný zákon rozdeľuje odborne spôsobilých inžinierov do dvoch skupín na základe neopodstatneného konštatovania o komplexnom vysokoškolskom vzdelaní a špecializovanom vysokoškolskom vzdelaní a spochybniteľného subjektívneho hodnotenia skúšobných komisií bez patričných záväzných kritérií. Inžinierov oprávnených na vykonávanie **komplexných** architektonických a inžinierskych služieb neoprávnené zvýhodňuje a stavia do pozície managerov odborných činností vo výstavbe vrátane projektovania so širokým rozsahom právomocí vrátane výkonu stavebného dozora. Vykonávacími predpismi SKSI je možnosť získať autorizáciu na výkon týchto komplexných služieb podmienený vlastníctvom oprávnenia na výkon činnosti stavebného dozoru alebo min. 3 stavebné povolenia, na ktorých uchádzač je uvedený ako stavebný dozor. Doterajšia prax vychádzala z rozdelenia okruhu pôsobnosti, kde projektant projektoval a nemal časový priestor na to, aby dozoroval stavby a tým pripravoval o prácu odborníkov vykonávajúcich len stavebný dozor.

Rozsah oprávnenia výkonu povolania u inžinierov autorizovaných na vykonávanie **odborných** činností vo výstavbe obmedzil len na vyhotovovanie častí projektovej dokumentácie stavieb a dokumentácie jednoduchých stavieb (len subdodávku pre komplexných inžinierov). Obmedzením práv tejto skupiny inžinierov pri výkone povolania stráca autorizácia význam a tak isto aj samostatné podnikanie v oblasti projektovania.

Súčasne platný zákon nedáva možnosť autorizácie pre odborne spôsobilých technikov, čím vlastne likviduje túto skupinu projektantov so stredoškolským vzdelaním. Vzniká tým v súčasnosti nenahraditeľná strata v kapacitách hlavne projektantov technického, technologického a energetického vybavenia stavieb, ktorú bude možné vykryť až o niekoľko rokov.

Návrh znenia odseku 7 upravuje rozsah autorizácie, ktorý by mal byť ohraničený kategóriou autorizácie. Odstraňuje sa tým príliš podrobné rozčleňovanie kategórií na pododbornosti hlavne v technologických a energetických stavieb a technického vybavenia budov.

K § 14b odsek 2 a k § 15 odsek 1 písmeno f)

Uvedená úprava odstraňuje obmedzenie autorizovaných osôb byť zamestnancom právnickej osoby, ktorá má v predmete činnosti uskutočňovanie stavieb a možnosť mať sám živnostenské oprávnenie na uskutočňovanie stavieb. Argumentácia, že týmto opatrením sa zamedzilo konfliktu záujmov medzi navrhovaním a projektovaním stavieb na jednej strane a uskutočňovaním stavieb na druhej strane je irelevantná. Celosvetový trend v odborných činnostiach vo výstavbe smeruje k stavbám „na kľúč“, to znamená ku komplexnej službe pre investora. Investor tým získava ucelenú nedeliteľnú garanciu za vykonané dielo od jedného dodávateľa a je uchránený od prenášania zodpovednosti z uskutočniteľa stavby na projektanta a naopak.

K § 15 odsek 1 písmeno g)

Úprava vychádza z navrhovaných zmien § 21 a § 22.

K § 16 odsek 4 písmeno a)

Navrhovaná úprava zjednocuje požiadavku vysokoškolského vzdelania a odstraňuje nadradzovanie určitého druhu vysokoškolského technického vzdelania nad iným.

K § 16 odsek 5

V tomto odseku sú upravené požiadavky na vzdelanie a prax pre autorizáciu technikov.

K § 16 odsek 6

V tomto navrhovanom znení je riešená náhrada predpísaného technického vzdelania predĺžením požadovanej praxe.

K § 16 odsek 7

Návrh upresňuje možnosť získania uznania praxe z pracovného vzťahu. Komora podľa tohto zákona má právo autorizovať aj nečlenov komory. Z uvedeného dôvodu vypustením poslednej vety je zachovaný platný predpis stanovený týmto zákonom a ďalšie vykonávacie predpisy môže komora stanoviť len po dohode s profesijnými organizáciami združujúcich nečlenov komory tak, ako to stanovuje navrhovaný § 43c.

K § 17 odsek 1, k § 18 odsek 1, k § 18 odsek 1 písmeno f)

Ide o legislatívnotechnickú úpravu nadväzujúcu na predchádzajúce zmeny.

K § 19 odsek 3

Navrhuje sa ustanovenie, v ktorom má komora povinnosť previesť preautorizáciu odborne spôsobilých osôb na vybrané činnosti vo výstavbe na základe žiadosti a bezplatne. Tieto osoby boli komorou podľa zákona 136/1995 Z.z. už preverené a komora im vystavila príslušné oprávnenia za úhradu. Od vydania predmetných oprávnení nenastali žiadne závažné

zmeny v spoločenskom systéme a ani v právnych predpisoch týkajúcich sa odborných činností vo výstavbe.

K § 21, k § 22

Navrhuje sa vypustiť inštitút odbornej skúšky ako podklad pre autorizáciu a tento sa nahradzuje konaním pred autorizačnou komisiou, ktoré je ošetrené § 22. Ide o dosiahnutie objektivity a sprehľadnenia procesu udeľovania autorizácie. Vychádza sa z toho, že vzdelanie v príslušnom obore, dlhoročná prax (podmienka autorizácie) a predložené vypracované dokumentácie uchádzačom, sú dostatočné na preukázanie odbornej spôsobilosti vo vybraných činnostiach vo výstavbe. Odstráni sa tým prvok subjektívneho posudzovania a rozhodovania členov skúšajúcich komisií, ktorí sú z väčšej časti určení z konkurenčného prostredia, čo je v súčasnosti bežným javom.

K § 23 odsek 1

Ide o legislatívnotechnickú úpravu nadväzujúcu na predchádzajúce zmeny.

K § 23a

V náväznosti na § 22 sa navrhuje upustiť od preskúšavania autorizovaných osôb ak nastali zásadné zmeny právnej úpravy týkajúce sa odborných činností vo výstavbe a nahradiť tento inštitút povinným preškolením týchto osôb. Návrhom sa zjednodušuje celý tento proces.

K § 24 a 31

Pri úpravách nadpisov ide o legislatívnotechnickú úpravu nadväzujúcu na predchádzajúce zmeny.

K ďalším dvom bodom

Ide takisto o legislatívnotechnické úpravy nadväzujúce na predchádzajúce zmeny.

K § 31 odsek 2 písmeno j)

Legislatívnotechnická úprava vychádzajúca zo zmeny inštitútu skúšania na konanie pred autorizačnou komisiou.

K § 31 odsek 3

Navrhuje sa uzákoniť dobrovoľnosť členstva v komore v súlade s Ústavou SR.

K § 31 odsek 4 a odsek 5

Legislatívnotechnická úprava vychádzajúca zo zmeny inštitútu skúšania na konanie pred autorizačnou komisiou.

K § 31 odsek 5 písmeno a)

Navrhovaná úprava naväzuje na § 16 odsek 4 písmeno a), ktorý zjednocuje požiadavku vysokoškolského vzdelania.

K § 32 písmeno d)

Ide o legislatívnotechnickú úpravu nadväzujúcu na predchádzajúce zmeny.

K § 33

V jednotlivých odsekoch sú navrhnuté úpravy podmienok konania valného zhromaždenia komory, ktoré zabezpečujú práva autorizovaným technikom, spresňujú podmienky hlasovania zástupcami a právo byť volený v neprítomnosti, čím sa odstráni možná

nedôvera v demokratičnosť volieb. Ďalej sa navrhuje zvýšiť počet prítomných členov pre uznášaniaschopnosť valného zhromaždenia na polovicu členov komory. Návrh vychádza

z poznania, že valné zhromaždenie má právo odsúhlasiť závažné zmeny, ktoré sa môžu bytostne dotýkať ostatných členov komory. Tým sa zároveň podnieti aktivita predstavenstva komory v prospech členov komory, ktorí potom budú mať dôvod zúčastňovať sa valných zhromaždení.

Navrhuje sa vypustiť odsek 6, ktorý nepriamo pripúšťa možnosť manipulácie priebehu valného zhromaždenia.

Doterajšia prax nízkej účasti na valných zhromaždeniach ukázala, že dôležité rozhodnutia komory sa odsúhlasili aj s malým počtom členov. Otvorením sa komory pre inžinierov nestavbárov a technikov, obmedzenou dĺžkou volebného obdobia a nutnosťou pravidelnej výmeny časti predstavenstva sa bude minimalizovať možnosť nesprávnych a účelových rozhodnutí. Predseda, podpredsedovia a členovia predstavenstva budú pri prijatí týchto zásad voľby pod tlakom priamej kontroly so strany nových členov predstavenstva.

K § 34 odsek 1 písmeno b), k § 37, k § 41 odsek 1 písmeno c)

Ide o legislatívnotechnickú úpravu nadväzujúcu na predchádzajúce zmeny.

K § 41 odsek 2

V návrhu paragrafového znenia sa navrhuje zjednotiť členský príspevok pre všetkých členov komory, ktorého výšku odsúhlasí valné zhromaždenie komory. Odstraňuje sa tým zo zákona požiadavka na druhú časť príspevku, ktorý bol závislý od výšky zdaniteľného príjmu v predchádzajúcom roku, tzn. v podstate ďalšia daň z príjmu odvádzaná komore.

K § 43a odsek 1 a 2

Navrhuje sa predĺžiť prechodné obdobie o jeden rok, aby sa vytvoril časový priestor pre preautorizáciu inžinierov a aj technikov.

K § 43a odsek 3

Návrh zákona zohľadňuje skutočnosť, že osoby, ktoré vykonali odbornú skúšku a získali oprávnenie na projektovú činnosť podľa vyhlášky Štátnej komisie pre vedeckotechnický a investičný rozvoj č.186/1990 Zb. o oprávnení na projektovú činnosť a táto im bola uznaná podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.136/1995 Z.z. o odbornej spôsobilosti na vybrané činnosti vo výstavbe majú takisto právo zápisu do zoznamu autorizovaných inžinierov a do zoznamu autorizovaných technikov na základe preautorizácie.

K § 43b odsek 1

Ide o legislatívnotechnickú úpravu nadväzujúcu na predchádzajúce zmeny.

K čl. II

K § 45 odsek 2

Návrh úpravy rozširuje rozsah projektovej činnosti, ktorá je zahrnutá pod vybrané činnosti vo výstavbe o vypracovanie dokumentácie a projektu na realizáciu stavieb a vypracovanie dokumentácie a projektu jednoduchých stavieb a zmien týchto stavieb.

Je potrebné konštatovať, že na vypracovanie obidvoch druhov projektových dokumentácií je potrebný vysoký stupeň odbornosti spracovateľa a preto právom patria medzi vybrané činnosti vo výstavbe. Obidva druhy projektových dokumentácií sú konečné diela projektanta,

podľa ktorých sa realizuje stavba. Rozpracovávajú predchádzajúce formy projektového riešenia (projekty pre stavebné konanie) na vyššej náročnejšej úrovni, obsahujú podrobné výpočty a detailné riešenia jednotlivých častí stavebných konštrukcií, technického, technologického a energetického vybavenia stavieb. Autor v plnom rozsahu preberá zodpovednosť za správne riešenie. Projektovanie jednoduchých stavieb zahŕňa asi 80% všetkej výstavby rodinných domov a tieto stavby sú dominantným architektonickým krajinotvorným prvkom.

Uvedené obidva druhy projektových dokumentácií, t.j. projekty jednoduchých stavieb a projekty pre realizáciu stavieb podľa súčasne platnej legislatívy môže projektovať osoba bez odbornej spôsobilosti, t.j. aj osoba so stredoškolským vzdelaním stavebného smeru bez akejkoľvek praxe, čo je paradox.

K § 45 odsek 6 písmeno a)

Ide o legislatívnotechnickú úpravu nadväzujúcu na predchádzajúcu zmenu.

K čl. III

V uvedeného návrhu sa znovu zavádza projektovanie stavieb, t.j. projektová činnosť medzi viazané živnosti všeobecne na základe autorizačného osvedčenie. Podrobnejšie zdôvodnenie tohto návrhu je rozvedené v iných častiach tejto dôvodovej správy, hlavne v zdôvodnení k čl. I k § 2 a všeobecnej časti.

Ministerstvo financií SR
Odbor štátneho rozpočtu

Bratislava 4.4.2001

Národná rada SR

Vec: Stanovisko odboru štátneho rozpočtu k rozpočtovým
dôsledkom návrhu skupiny poslancov NR SR na vydanie
zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.138/1992 Zb. o
autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných
inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z.z., zákon
č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku
(stavebný zákon) v znení zákona č.237/2000 Z.z. a zákon
č.445/1991 Zh.

Predložený návrh sa len napriamo venuje kvantifikácii
rozpočtových dôsledkov, keď v dôvodovej správe predloženého
návrhu konštatuje, že "Navrhovaná novela zákona odstraňuje
negatívny dopad platného zákona č. 236/2000 Z.z. na
zamestnanosť, štátny rozpočet a rozpočet obcí".

Na základe uvedeného odporúčame v dôvodovej správe
jednoznačnejšie formulovať rozpočtové dôsledky návrhu (i keď
predkladateľ konštatuje pozitívny rozpočtový prínos).

Odbor štátneho rozpočtu sa nevyjadruje k legislatívnej a
obsahovej stránke predloženého návrhu zákona.

Ing. Miloš Nosál, CSc.
riaditeľ odboru
štátneho rozpočtu

